

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-4001111
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 87 Sayfa)

7/64506 64-172

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN LEVENT GÖK'ÜN
TBMM 7/64506 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

İnsan sağlığı için en büyük tehditlerin başında yer alan hava kirliliğinin temel ögesi olan partikül madde kirleticisi(PMIO) çok sayıda şehrimizde kritik eşiği aşmıştır. Çapı 10 mikrometreden daha küçük olan toz zerreciklerini ifade etmek için kullanılan PM10 en tehlikeli kirletici olarak tanımlanmakta, kalp, akciğer ve kanser hastalıklarına yakalanma risklerini yüksek oranlarda artırmaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre bir bölgede, bir yıl içerisinde yapılan hava kalitesi ölçümlerinde temel kirletici olan PM10 limitlerinin 35 günü aşmaması gerekmekte, Dünya Sağlık Örgütü'nün 2021 yılında güncellediği hava kalitesi kılavuzunda kirli gün sayısının PM10 için 3-4 günü aşmaması gerektiği ifade edilmektedir.

Ülkemizde yapılan ölçümlere göre Ağrı, Ankara, Batman, Denizli, Edirne, Iğdır, İstanbul ve Kahramanmaraş illerimizde 35 günlük tehlikeli limit 2022 yılının ilk 3 ayında aşılmıştır. Söz konusu illerimizde hava kirliliği yaratan etmenlerin kontrol altına alınması veya askıya alınması beklenmektedir. Hava kirliliğinin tehlikeli düzeylerde seyretmesi ülkemizdeki bütün canlı hayatını tehdit etmekle birlikte toprak ve su hızla kirliliği hızla artmakta, Türkiye çölleşmektedir.

Bu bilgiler ışığında:

- 1-İnsan sağlığı için en tehlikeli hava kirleticisi olarak anılan partikül madde kirleticisinin(PM10) tehlikeli eşik olan 35 gün sınırını aştığı illerimizdeki hava kirliliğinin kaynaklarını açıklar mısınız?
- 2-PM10 tehlikeli eşiğinin aşıldığı bölgelerde alınacak önlemlere ilişkin eylem planları oluşturulmuş mudur? Oluşturulduysa söz konusu eylem planlarını açıklar mısınız?
- 3-2010 - 2022 döneminde PM10 tehlikeli eşiğinin aşıldığı illerimizi yıllık temelde açıklar mısınız?
- 4-2010 - 2022 döneminde PM10 tehlikeli eşiğinin aşıldığı illerimizde hava kirliliğine bağlı hastalıklar sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına başvuran yurttaşlarımızın sayısını yıllık temelde açıklar mısınız? Söz konusu hastalıklar sebebiyle kaç yurttaşımız hayatını kaybetmiştir?

CEVAP

Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2004 yılında SO2 ve PM10 parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 35 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken, ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO2 ve PM10 parametreleri yanında PM2.5, CO, NOx, NO2 ve O3 parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibariyle 81 ilimizde 360 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmıştır.

Bakanlığımız, kamuoyunun hava kalitesi ile ilgili bilgiye ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla söz konusu istasyonlardan elde edilen ölçüm sonuçlarını geçmişten günümüze www.havaizleme.gov.tr web adresinden ve mobil uygulamalar üzerinden vatandaşımızın bilgisine sunmaktadır.

Şehirlerimizde, kış aylarında artan ısınma amaçlı yakıt kullanımı ile birlikte artan hava kirleticileri olumsuz meteorolojik koşulların da etkisiyle hava kirliliğine neden olabilmektedir. Hava kalitesi ölçüm sonuçları bölgenin topografik durumu, meteorolojik koşullar, kirletici kaynaklarda meydana gelen değişimlere bağlı olarak, saatlik, günlük ya da aylık olarak sürekli değişkenlik gösterebilmektedir.

Isınma kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması amacıyla tüm taşra teşkilatımız, yakıt kalitesinin belirlenmesi, mevzuata uygun olmayan yakıt kullanımının engellenmesi, etkin denetimlerin arttırılması, halkın temiz yakıt kullanımı ve yakma tekniklerine ilişkin bilgilendirilmesi ve kazancı/ateşçi kurslarının düzenlenmesi hususlarında talimatlandırılmaktadır.

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı ile halkın çevresel veriye erişim hakkını gözetmekte ve karar vericiler ile yetkili otoritelere en doğru, güvenilir ve temsiliyeti yüksek hava kalitesi verisini sunma amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Bu görev bilinciyle Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağını hem işletimi ve yönetiminde iyileştirmeler yaparak, khem de ağın ihtiyaca uygun olarak genişlemesini sağlayarak sürekli geliştirmektedir.

Ayrıca, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikayet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmakta olup, bu kapsamda Bakanlığımız kayıtlarında e-Denetim sistemi üzerinde yapılan incelemede 01.01.2021-03.06.2022 tarihleri arasında soru önergesine konu illerde hava konusunda 1.492 denetim yapılmış, 287 denetimde 13.603.285 TL idari para cezası uygulanarak, 24 tesiste durdurma işlemi yapılmıştır.